

Kształcenie i mobilność akademicka w trakcie epidemii COVID-19

– doświadczenia Południowego Uniwersytetu Federalnego w Rosji

Paweł W. Pawłow

doktor ekonomii, doktor prawa, wykładowca i dyrektor Instytutu Zarządzania Systemami Ekonomicznymi, Ekologicznymi i Środowiskowymi na Południowym Uniwersytecie Federalnym. Jego zainteresowania zawodowe to min. prawo i biznes międzynarodowy, stosunki międzynarodowe oraz wolne strefy ekonomiczne. Uczestnik mobilności Erasmus+ do PL

Elena K. Zaszczytina

doktor ekonomii, adiunkt w Departamencie Ekonomii Biznesu Instytutu Zarządzania Systemami Ekonomicznymi, Ekologicznymi i Środowiskowymi na Południowym Uniwersytecie Federalnym. Jej zainteresowania zawodowe obejmują min. ekonomię międzynarodową, zarządzanie talentami a także eksport usług szkolnictwa wyższego. Uczestniczka mobilności Erasmus+ do PL.

12

Południowy Uniwersytet Federalny, położony w Rostowie nad Donem oraz w Taganrogu, jest największym naukowym i edukacyjnym ośrodkiem na południu europejskiej części Rosji. Jego historia sięga 1915 roku, kiedy to przeniesiono Carski Uniwersytet Warszawski do Rostowa nad Donem. Uczelnia jest wieloletnim partnerem Politechniki Łódzkiej w programach wymiany, w tym ostatnimi laty w programie Erasmus+.

Minął rok, odkąd kształcenie, podobnie jak inne dziedziny życia nagle przeszło całkowicie w tryb online z powodu COVID-19. Zmiany wpłynęły nie tylko na proces edukacji. Uczelnie musiały niezwłocznie zrewidować warunki swojej działalności administracyjnej, wydarzeń naukowych, sportowych i twórczych, a także formaty

interakcji z partnerami, pracownikami i studentami, a zwłaszcza z tymi studentami, którzy już doświadczają trudniejszych warunków życia, w tym studentami z niepełnosprawnościami oraz osobami, które borykają się z wyzwaniami min. materialnymi.

Południowy Uniwersytet Federalny, fot. z archiwum uczelni

W Taganrogu, gdzie mieści się jeden z kampusów uczelni znajduje się dom, w którym urodził się Antoni Czechow, źródło Alexandre Mirgorodskiy, strona taganrogcity.com

Południowy Uniwersytet Federalny może pochwalić się dobrymi doświadczeniami w dziedzinie szybkiej adaptacji do nowych realiów. W ciągu kilku dni od przejścia na zdalny tryb pracy, cały system funkcjonowania uniwersytetu został kompletnie przebudowany na potrzeby formy zdalnej. Stało się to dzięki opracowaniu nowych wewnętrznych regulaminów, szkoleń specjalistycznych i konsultacji dla wykładowców i studentów.

Na największe trudności napotkaliśmy, nie podczas organizacji procesu kształcenia i zarządzania nim w trybie online (spotkania, przepływ dokumentów), ale prowadząc inne, dodatkowe działania, w tym te na gruncie społecznym i środowiskowym.

Jako główne narzędzie komunikacji wykorzystano platformę MS Teams. W czasie lockdownu 2020 wirtualnej uczelni odbyło się ponad 160 tysięcy wydarzeń online dla 35 tysięcy osób. Wszystkie sesje ćwiczeniowe, egzaminy, obrony prac dyplomowych, dni otwarte, wystawy, spotkania, kampanie rekrutacyjne, konferencje naukowe, konkursy edukacyjne, ceremonie przyznania stopni naukowych, zawody, koncerty, quizy i wiele, wiele innych odbyły się w sieci.

Wykładowcom oraz studentom w trudnej sytuacji życiowej zapewniono wsparcie finansowe na zakup sprzętu niezbędnego do wdrożenia edukacji online. Dla studentów, którzy pozostali w akademikach zorganizowano dostawę jedzenia i artykułów pierwszej potrzeby.

W tym samym czasie, pomimo trudności, działania międzynarodowe nie zostały przerwane. Aby kontynuować realizację programów wymiany międzyuczelnianej zainicjowano mobilność wirtualną, która umożliwiła studentom Południowego Uniwersytetu Federalnego studia w zagranicznych uniwersytetach partnerskich, w tym w Politechnice Łódzkiej. W ten sam sposób przyjmowano studentów zagranicznych. I tak na przykład Instytut Zarządzania Systemami Ekonomicznymi, Eko-

logicznymi i Środowiskowymi zorganizował w Zdalnej Auli Wykładów Popularnonaukowych otwarte wykłady prowadzone przez gości zagranicznych. Jednym z głównych prelegentów był wykładowca reprezentujący Politechnikę Łódzką, doktor *honoris causa* Południowego Uniwersytetu Federalnego, Sebastian Bakalarczyk.

Od września 2020 roku, uniwersytet rozpoczął pracę w trybie mieszanym. Część zajęć, spotkań i konferencji jest organizowana całkowicie zdalnie, niektóre w formie stacjonarnej z transmisjami online dla osób, które nie mogą w nich uczestniczyć osobiście (na przykład studentów zagranicznych). Ponadto uczelnia kontynuuje wsparcie studentów i wykładowców w adaptacji do wirtualnego środowiska kształcenia. Szczególny nacisk kładziony jest na pracę ze studentami z ograniczeniami zdrowotnymi, dla których sytuacja pracy zdalnej jest z jednej strony ułatwieniem, a z drugiej może stanowić dodatkową komplikację, zmieniając dotychczasowe „reguły gry”.

Kształtująca się „nowa normalność” mieszanej edukacji, jak się spodziewano, ma pewne swoje zalety. Jednakże jednocześnie stało się jeszcze bardziej oczywiste, że zdalna edukacja, zdalne działania i zdalna komunikacja nie mogą w pełni zastąpić tradycyjnej edukacji, interakcji „face to face” pomiędzy studentami, wykładowcami, naukowcami, potencjalnymi kandydatami na studia i kadrą administracyjną.

Mamy nadzieję na jak najszybsze otwarcie granic i przywrócenie pełnej współpracy z Politechniką Łódzką, w tym na powrót realnej wymiany studentów i wykładowców oraz intensywnych praktyk studenckich. Jednocześnie kontynuujemy w przestrzeni wirtualnej realizację programu wdrażania min. umowy o Podwójnym Dyplomie Magisterskim w dziedzinie zarządzania.

Czekamy na studentów z Politechniki Łódzkiej, którzy chcieliby spędzić część swoich studiów nad Morzem Azowskim. Mamy nadzieję, że już nie tylko wirtualnie.

tłumaczenie z języka angielskiego: Jakub Świt